

รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง หลักการวิจารณ์

เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

 ข้อการแสดง

ระบำชนไก่

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ระบำชนไก่ วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช

เผยแพร่โดย Siam Thai

เผยแพร่วันที่ ๑๘ พ.ย. ๒๕๖๐

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=O9BgGHpAJvw>

หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบ

งานนาฏศิลป์ไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนอธิบายความรู้ในหลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย
- นักเรียนสามารถอธิบายและวิเคราะห์สรุปความรู้หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า การเปรียบเทียบ
ความแตกต่างของชุดการแสดง
มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

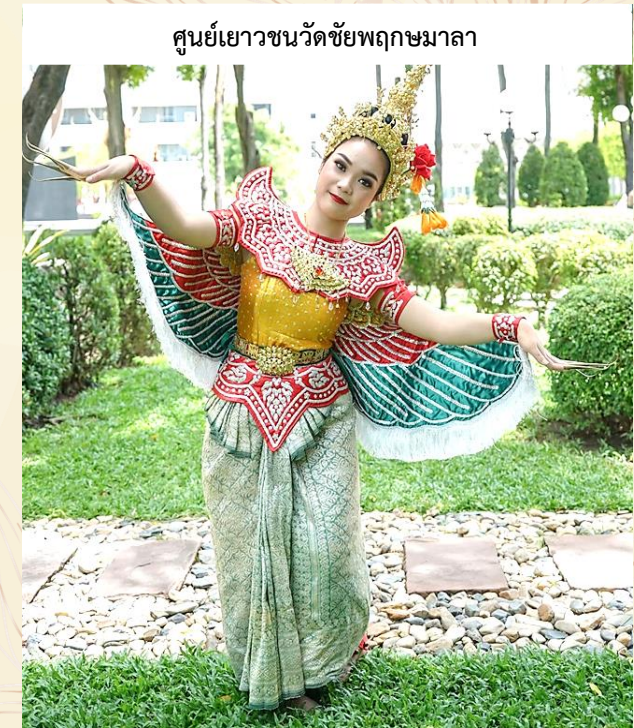
ให้นักเรียนดูตัวอย่างรูปภาพและร่วมกันอภิปราย

ฟ้อนสาวไหม

รำเมขลา รามสูร

รำมโนราห์บุชายันต์

หลักการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์และละคร

ผู้วิจารณ์นาฏศิลป์และละครต้องมีความรู้เรื่ององค์ประกอบของนาฏศิลป์ทั้งทางด้านผู้แสดงบทร้องและทำนองเพลง การประดิษฐ์ท่ารำ และองค์ประกอบอื่น ๆ ของการแสดงด้วย

คุณสมบัติของผู้วิจารณ์

๑. ต้องมีความรอบรู้

กล่าวคือ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิจารณ์เป็นอย่างดี จึงจะทำให้บทวิจารณ์น่าเชื่อถือ

๒. ต้องติดตามความเคลื่อนไหวของวงการที่จะวิจารณ์

เพื่อมีความรอบรู้ ทำให้มีมุมมองกว้างขวางขึ้น เกิดความเข้าใจ หาเหตุผลมาแสดงทัศนะที่ตรงประเด็น

คุณสมบัติของผู้วิจารณ์

๓. ต้องมีญาณทัศน์

คือ ความคิดเฉียบแหลม หยั่งรู้ถึงแก่นเรื่อง

ไม่พิจารณาแต่เพียงผิวเผินและตื้นสรุป

คุณสมบัติของผู้วิจารณ์

๔. มีความเที่ยงธรรม

ผู้วิจารณ์จึงควรตระหนักในเรื่องจริยธรรม ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับคุณธรรม และมโนธรรมซึ่งอริสโตเติล (Aristotle) ได้กล่าวถึงคุณธรรม ๔ ประการ ที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกัน ดังนี้

- ความรอบคอบ

- ความรู้จักประมาณ

- ความกล้าหาญ

- ความยุติธรรม

นาฏศิลป์ เป็นศิลปะการแสดงด้านจิตรศิลป์โดยรวมเอาศาสตร์
แขนงต่าง ๆ ผสมกลมกลืนเข้าด้วยกัน นับว่าเป็นสารที่สื่อให้เห็น
สุนทรียภาพด้วยการมองและการได้ยินเสียงประเภทหนึ่ง

ดังนั้น หากต้องการวิจารณ์ผลงานนาฏศิลป์ ผู้วิจารณ์จำเป็นต้องมี
ความรู้ในศิลปะสาขาที่วิจารณ์ และมีความสามารถในการสื่อสาร
เป็นอย่างดี จึงจะส่งผลให้การวิจารณ์ผลงานนาฏศิลป์ออกมา
ตรงวัตถุประสงค์และมีคุณค่า

โดยขั้นตอน การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ตามทฤษฎี
การวิจารณ์อย่างสุนทรีย์ของ **ราล์ฟ สมิธ** มีดังนี้

๑. การบรรยาย

๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ในผลงานการแสดง
นาฏศิลป์ของไทย

๓. การตีความและการประเมินผล

๑. การบรรยาย

ผู้วิจารณ์ต้องสามารถพูดหรือเขียนแจกแจง
ส่วนประกอบต่าง ๆ ทั้งในลักษณะการเชื่อมโยง
หลักเกณฑ์ศิลปะสาขาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
หรือแยกแยะเป็นส่วน ๆ

๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของไทยประกอบด้วย

๒.๑ รูปแบบของนาฏศิลป์ไทย เช่น ระบำ รำ ร้องและโขน เป็นต้น

๒.๒ ความเป็นเอกภาพของนาฏศิลป์ไทย โดยผู้แสดงต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒.๓ ความงดงามของการรำและองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ ความถูกต้องของแบบแผนการรำ ความงดงามของลีลาท่ารำ บทร้องและทำนองเพลง เป็นต้น

๓. การตีความและการประเมินผล

ผู้วิจารณ์จะต้องพัฒนาความคิดเห็นส่วนตัวประกอบกับความรู้ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ มารองรับสนับสนุนความคิดเห็นของตน สื่อความหมายหรือเสนอแนะเรื่องใด โดยต้องตีความการแสดงผลงานนาฏศิลป์นั้นให้เข้าใจ

ส่วนการประเมินนั้นเป็นการตีค่าของการแสดงโดยต้องครอบคลุมประเด็น

- ดังนี้
- แสดงได้ถูกต้องตามแบบแผน
  - มีสุนทรียะ
  - ผู้แสดงมีทักษะ
  - มีความสามารถ และมีเทคนิคต่าง ๆ

นอกจากนี้ ต้องประเมินรูปแบบลักษณะของงานนาฏศิลป์ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

กิจกรรม

ให้นักเรียนร่วมกันจำแนกและวิเคราะห์วิจารณ์เปรียบเทียบงาน
นาฏศิลป์ไทยตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

- ๑) วิเคราะห์การแสดงรำเดี่ยว
- ๒) วิเคราะห์การแสดงรำคู่
- ๓) วิเคราะห์การแสดงรำหมู่

ใบงาน หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบ งานนาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผัง
ความคิด แสดงนิยามความหมายเฉพาะ
ของละครแต่ละประเภทที่กำหนดให้

ใบงานที่ ๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย
รายวิชา ศ๒๓๑๐๑ ศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

ชื่อ - สกุล ..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบ
งานนาฏศิลป์ไทย

**YOUTH
TALENT**
เยาวชนคนสร้างสรรค์

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

การแสดงนาฏศิลป์ไทย มโนราห์บุชายันต์

โดยศูนย์สร้างสุขทุกวัย วัดชัยพฤกษ์มาลา

เผยแพร่โดย FB : สถานีวัฒนธรรม

เผยแพร่วันที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๕

ที่มา <https://fb.watch/dGK14xUt-p/>

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

การแสดงเบิกโรง ชุดเมขลา - รามสูร

เผยแพร่โดย Refuse kamikaze

เผยแพร่วันที่ ๑๒ ก.ย. ๒๕๖๑

ที่มา <https://youtu.be/NvjUFM63ptA>

สถานสุข สืบวัฒนธรรม นำวิถีใหม่
เยาวชนคนสร้างสรรค์
YOUTH★TALENT

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

การแสดงนาฏศิลป์ไทย ระบำดอกบัว

โดยศูนย์สร้างสุขทุกวัย วัดชัยพฤกษ์มาลา

เผยแพร่โดย FB : สถานีวัฒนธรรม

เผยแพร่วันที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๕

ที่มา <https://fb.watch/dGK14xUt-p/>

หลักการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์และละคร

คุณสมบัติของผู้วิจารณ์

๑. ต้องมีความรอบรู้

๒. ต้องติดตามความเคลื่อนไหว
ของวงการที่จะวิจารณ์

๓. ต้องมีญาณทัศน์

๔. มีความเที่ยงธรรม

ขั้นตอนการวิจารณ์

๑. การบรรยาย

๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ
ในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของไทย

๓. การตีความและการประเมินผล